

Til kontrollutvalget i Leirfjord kommune

Sandnessjøen 24.11.2023

Saksbehandler:
Sekretariatsleder
Tobias Langseth

SAK 20/2023: RAPPORT FORVALTNINGSREVISJON [RUS OG PSYKIATRI]

1: Innledning og bakgrunn

Revisjon Midt-Norge har på oppdrag fra kontrollutvalget utført forvaltningsrevisjonsprosjektet «Rus og psykiatritenesta» og oversendt endelig rapport datert 15. november 2023. Kommunedirektøren ble gitt anledning til å uttale seg om rapporten, og det er avgitt høringsvar gjengitt i vedlegg 2 til revisjonsrapporten [side 42–44]. Jf. kapittel 1.4 [side 11].

Revisjonsprosjektet har undersøkt følgende problemstillinger:

- Har kommunen skriftlege rutinar og retningslinjer for kva for tilbod som skal bli gitt og blir desse handheva?
- Gir kommunen eit tilbod som er i tråd med gjeldande lov og regelverk?
- Gir kommunen eit tilbod der samarbeid mellom dei ulike tenesteytarane er koordinerte?

2: Kontrollutvalgets oppgaver og rolle

Kontrollutvalgets oppgave er i denne sammenheng å behandle forvaltningsrevisjonsrapporten, og avgi rapport til kommunestyret om at prosjektet er gjennomført samt hvilke resultat revisjonen har gitt. Jf. bestemmelsen i forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 4:

§ 4. Kontrollutvalgets rapportering om forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller

Kontrollutvalget skal rapportere til kommunestyret eller fylkestinget om gjennomførte forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller og resultatet av dem.

Kontrollutvalget skal også påse at kommunestyrets vedtak i tilknytning til behandlingen av rapporter om forvaltningsrevisjon følges opp, samt rapportere til kommunestyret om hvordan kommunestyrets merknader er fulgt opp. Jf. bestemmelsene i forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 5.

3: Forvaltningsrevisjonsrapportens konklusjoner

Jf. rapportens avsnitt 2.5 [side 20]:

Har kommunen skriftlege rutinar og retningslinjer for kva for tilbod som skal bli gitt og blir desse handheva?

Revisor konkluderer med at kommunen har utarbeida styringsdokument, men at desse ikkje lenger er gjeldande. Kommunen har skriftlege rutinar og retningslinjer for kva for tilbod som skal bli gitt.

Desse er godt kjent blant dei ROP-tilsette, men i mindre grad for andre tilsette i kommunen. Utarbeiding av tenestetilbodet skjer i tett dialog med brukar. ROP-tilsette sett saman eit tilbod som er individuelt tilpassa utfordringane til den enkelte brukar. Rutinane blir berre til ein viss grad handheva. I enkelte tilfelle blir dei formelle føringane opplevd som for formelle og lite fleksible og dei tilsette finn da gjennom uformell kommunikasjon fram til alternative løysningar.

Jf. rapportens avsnitt 3.5 [side 27]:

Gir kommunen eit tilbod som er i tråd med gjeldande lov og regelverk?

Revisor konkluderer med at kommunen i hovudsak gir eit tilbod som er i tråd med gjeldande lov og regelverk. Leirfjord kommune, i likskap med mange andre norske kommunar, slit med å rekruttere til kompetansestillingar. Kommunen har gjort tiltak for å leggje til rette for kompetanseutvikling i eigen organisasjon. Tilbodet i ROP-tenesta er tilpassa brukarane. Brukarane har ulike behov og dei tilsette tilpassar tilbodet så fort som mogleg.

Det kan sjå ut til at hovudutfordringa ikkje er økonomiske ressursar, men tilgang på fagkompetanse. Det har over lang tid mangla kompetente søkjarar på utlyste stillingar. Leirfjord har i fleire år hatt lønnsmiddel, men ikkje klart å rekruttere kommunepsykolog. Kommunen bryt dermed på dette punktet om å gi eit lovpålagt helsetilbod.

Manglande styringsverktøy kan tyde på at det er lite bevisstheit rundt ROP-tenesta, noko som igjen kan føre til at tenestområdet blir mindre synleg og dermed kan bli nedprioritert i periodar der kommunen har lite ressursar. Det vil heller ikkje vere tydeleg for tilsette eller publikum kva kommunen faktisk har forplikta seg til å gi av tenester.

Erfarne tilsette sett kommunen i stand til å gi gode tenester til ROP-brukarane, dei manglande formelle rammene til tross.

Jf. rapportens avsnitt 4.5 [side 34]:

Gir kommunen eit tilbod der samarbeid mellom dei ulike tenesteytarane er koordinerte?

Det er revisor si vurdering at kommunen berre delvis gir eit tilbod der samarbeid mellom dei ulike tenesteytarane er koordinerte. Denne konklusjonen byggjar på at det ikkje finst samarbeidsavtalar verken internt i kommunen eller med eksterne. Det finst etablerte arenaer for kompetansebygging, men det er ikkje etablert samarbeid som ser på for eksempel utforming av ettervern. Internt i kommunen er det etablert uformelle interne arenaer for slikt samarbeid. Kommunen har heller ikkje eit kvalitets- eller styringssystem som gjer at sårbarheiter ved samhandling og samarbeid blir fanga opp.

4: Forvaltningsrevisjonsrapportens anbefalinger

Jf. rapportens avsnitt 2.6 [side 20].

Kommunen bør:

- Utarbeide oppdaterte styringsdokument for psykiatri og ruspolitikk
- Definere og tydeleggjere fordeling av myndighet i dei skriftlege rutinane og retningslinjene
- Gjere rutinar og regelverk kjent i heile organisasjonen
- Sikre tilstrekkeleg informasjon og opplæring om ROP-tenestene

Jf. rapportens avsnitt 3.6 [side 27–28].

Kommunen bør:

- Ytterlegare formalisere arbeidet med individuell plan
- Vurdere behov for å etablere system for brukarmedverknad frå pårørande og interesseorganisasjonar

Jf. rapportens avsnitt 4.6 [side 34].

Kommunen bør:

- Utforme skriftlege avtaler for samarbeid
- Etablere ein arena for samhandling
- Etablere internkontroll som bidrar til å sikre at samarbeid og samhandling fungerer

5: Sekretariatets vurderinger

Under forutsetning av at sekretariatet oppfatter rapporten riktig, konkluderer revisor med at det finnes rom for kvalitetsforbedring når det gjelder flere av de problemstillingene som har vært gjenstand for undersøkelse og vurdering.

Når det gjelder revisjonskriterier, metodevalg og datagrunnlag vises det til rapportinnholdet.

Forvaltningsrevisjonsprosjektet vil bli presentert av Revisjon Midt-Norge i møtet.

Av kommuneloven fremgår:

§ 23-5. Rapportering til kommunestyret eller fylkestinget

Kontrollutvalget skal rapportere resultatene av sitt arbeid til kommunestyret eller fylkestinget. **I saker som skal oversendes til kommunestyret eller fylkestinget, skal kommunedirektøren gis anledning til å uttale seg før kontrollutvalget behandler saken.**

Utkast til saksfremlegg har i tråd med denne bestemmelsen blitt forelagt kommunedirektøren.

Kommunedirektøren har gitt skriftlig tilbakemelding pr. epost, og ønsker å presisere at rapportering innen 6 måneder nødvendigvis må dreie seg om tilbakemelding på progresjonen i kommunens forbedringsarbeid.

Begrunnelsen er at arbeidet til dels vil inngå i prosjekter som gjennomføres i hele organisasjonen, samt at temaplan/fagplan for det aktuelle området først antas å foreligge i endelig form primo 2025.

Eventuelt kan kontrollutvalget vurdere hensiktsmessigheten av en forlengelse av fristen for kommunedirektørens rapportering til utvalget.

Ut over dette er det ikke spesielle kommentarer til sekretariatets saksutredning og forslaget til vedtak.

Forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar forvaltningsrevisjonsrapporten «Rus og psykiatritenesta» avgitt 15.11.2023 til etterretning, og oversender denne til kommunestyret i Leirfjord kommune for videre behandling.

I denne forbindelse uttaler kontrollutvalget følgende:

Revisjonsprosjektet har undersøkt følgende problemstillinger:

- Har kommunen skriftlege rutinar og retningslinjer for kva for tilbod som skal bli gitt og blir desse handheva?
- Gir kommunen eit tilbod som er i tråd med gjeldande lov og regelverk?
- Gir kommunen eit tilbod der samarbeid mellom dei ulike tenesteytarane er koordinerte?

Så langt kontrollutvalget kan bedømme, konkluderer revisor med at det finnes rom for kvalitetsforbedring når det gjelder flere av de problemstillingene som har vært gjenstand for undersøkelse og vurdering. Utvalget henviser til rapportens innhold for nærmere detaljer.

Kontrollutvalget ber kommunedirektøren merke seg rapportens anbefalinger og forbedringsforslag.

Kontrollutvalget ber videre kommunedirektøren rapportere skriftlig til kontrollutvalget hvordan a) kommunestyrets merknader er fulgt opp og b) hvilke forbedringstiltak som for øvrig er iverksatt.

Frist for kommunedirektørens rapportering til kontrollutvalget settes til 6 måneder etter dato for kommunestyrets behandling av forvaltningsrevisjonsrapporten.

Kontrollutvalgets forslag [innstilling] til kommunestyrevedtak er ut fra dette:

Kommunestyret slutter seg til kontrollutvalgets uttalelse.

Kontrollutvalget understreker imidlertid at kommunestyret, som har det øverste ansvaret for å kontrollere kommunens virksomhet, vurderer både rapporten og kontrollutvalgets uttalelse på fritt grunnlag, og at utvalgets innstilling selvsagt ikke utelukker at kommunestyret har egne merknader. Avslutningsvis bemerkes det fra kontrollutvalgets side at et av hovedformålene med kontrollarbeidet i kommunen er å bidra til læring og kvalitetsforbedring over tid. Utvalgets innfallsvinkel er derfor at eventuelle avvik først og fremst bør betraktes i et systemperspektiv.

Vedlegg –

1: Revisjonsrapport avlagt 15.11.2023